

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj
Négy hasábos heti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű hirdetésnek külön árt. a 10 sz. 0.12. 6 b. árt. ért. vétel. fel.
Helyesdíj minden kiállításra 30 kr.

„Nyitár”-ben megjelenő közl. nény minden heti sora 20 kr.

Hirdetéseket felvételre a kiadó hivatalában, KUTASI I. könyvnyomdáiban, valamint KÜCHER. MÁN H. könyv. iróházában is.

Név nélkül vagy bérmelendéssel beküldött hirdetések nem vétel. oek fogadják.

Kéziratok vissze nem adtnak.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 ft.-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 3 „
Egyes szám 5 kr.

A lap seallami részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utca 1364. sz. am. Dusóczy ház a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben
TELEPÉDI K. LAJOS és táj.
OSÁTHY KÁROLY könyvnyomdáiban és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdáiban és postahivatalok utján.

A század legnagyobb háboruja.

(r. e.) A század legnagyobb háboruja előtt állunk

A „Morning Post”, Salisbury benfeutes lapjának e kifejezése mintegy a levegőben van. Érezi, tudja mindenki a nagy igazságot s csak napok vannak hátra, hogy a minnek történni kell, az megtörténjék.

Tisza válasza vajmi keveset magyaráz meg abból, a mi Európa előtt megoldhatatlan talányként lebeg. A mit mondott, azt a lefolyt események már is megzafolták s hogy a szövetséges orosz nagyhatalom a jövőt sem úgy értelmezi, mint a magyar kormányelnök, arra vall a többi között egy különben lényegtelennek látszó inczi-dens. Egy előkelő orosz újság budapesti levelezője ugyanis megtáviratozta lapjának a beszédet, s táviratából 29 szót törölték. Valószínű, hogy a következő 29 szótól bokrosodott meg az orosz cenzura: »A monarchia befolyása ezen államok önálló kifejlődésének előmozdítására és arra kell hogy irányoztassék, hogy ott egy idegen hatalomsem állapítson szerződéseket szerint nem létező protektorátust, és ne gyakorolhasson állandó befolyást!«

Es kinek a segítségével igyekeznék mégis Tisza ezen Oroszországnak nem tetsző, állítólagos céljainak megvalósítására törekedni? Bismarck lapja rég figyelmeztette Angliát a Balkán félszigeten való teendőire, most pedig — még határozottabb alakban — az angol kormányelnök említett lapja egy cikkében, mely szemmel láthatólag sugalmazva van, a következőket mondja: »Bismarck Európa lángbaborulását csak úgy akadályozhatja meg, ha támogatja Ausztria-Magyarországot. Angolország nem szállíthatja át hajóját a Balkánon, ott másnak kell a békét fontartani. A kormányunk legfőbb gondja, hogy fontartsa a szövetséget a parlamenti unionistákkal.

Mi Németországra függesztjük szemünket. Ha Bismarck teljesen semleges marad, a háboru bizonyos. Európa legközelebbi jövőjét Berlinben döntik el. Mi fontolóra vesszük, hogy mely haderőket nélkülözhetünk a század kitörésével fenyegető legnagyobb háboruja alkalmával. Ha Bismarck Ausztria-Magyarországot támogatja, loyális együttműködésünk bizonyos.

Nos, ha monarchiánk ilyen jó társaságban vegyülhet bele az elmaradhatlan háboruba, mondjon le (ha célja csakugyan az volna) a Balkán-félszigeten való osztzkodás kétes hasznáról és lépjen be ezen új és egész Európa által csak is örömmel üdvözölt koalícióba, mert magára hagyva — ugyan szomorú kilátások között tenné meg válságos lépéseit!

Es ha egyszer reggel nem sokára megjelennek, mint megjelentek 20 év előtt, azok a faragások, a melyek szólnak: »Hű népeinkhez!« akkor ugyan (erős szövetséges nélkül) kire bizakodik a monarchia?

Hadseregére nem bizakodhatik. Ebből a külön és önálló magyar hadsereg jelszava egy legyőzhetlen óriást teremte, olyat, a minőt ismert a történelem, a Nagy Lajosok, Mátyás királyok és azután még csak a Rákócziak és Kossuth Lajos lobogói alatt. De ettől a jelszótlól irtózik Bécs és így támasza — az a híres és magát napról-napra, ujra meg ujra meggyűlöltető közös hadsereg — egy szelűtött tetem, egy romlott óramű, a melynek mutatója megállott 1866 ban és (félünk) ismét ott fog megállani.

Éppen most a tizenkettedik órában cím alatt, egy megdöbbentő rőpirat jelent meg Lipszében — Ausztria-Magyarország haderejéről, állítólag egy tényleges szolgálatban álló magasrangú tiszt

tolából. Megdöbbentő azért, mivel a szerzőnek kíméletlen kritikája — ha itt-ott talán tulerősen színez is — oly hibákat hoz napfényre, melyeket ellenségeink bizonyára hasznukra fognak fordítani, amellet, hogy ráink is nyugtalanítólag hatnak.

Roppant sötét színben látja hadseregünk állapotát, rossznak és használhatatlannak a szervezetet, vezetést, elégedetlennek a tisztikart, s arra a végkövetkeztésre jut, hogy az osztrák-magyar hadsereg ma teljesen harcképtelen. Szól a magyar honvédségről, melyet igen kifejtettnek nyilvánít, de itt is a vezetésre van nagy panaszja s olyan hangon szól a közös hadügyminiszterium és honvédfőparancsnokság közti viszonyról, mintha itt izgatása számá-ra fogékony talajra számítana. A névtelen, ha csakugyan jó szándékból írta könyvét, alkalmasint fölöslegesen tulzott és minden-esetre rosszul választotta meg az időt annak híresztelésére, hogy seregünk harcképtelen.

Mert bármi kétségbeesjt legyen hadseregünk helyzete, megvan az orvosság a mindent begyógyító.

A csodaszer mégis meg van! Ismételjük, hogy ez az önálló magyar hadsereg.

A mozgósításnál csaknem minden tényező hiányzik arra, hogy egy mozgósítás oly gyors és hibátlan legyen, mint a németeké volt a francia háboru előtt. Ausztria-Magyarország szorongva mehet a háboru elé. Egy deszorganizált hadsereg, annak elhibázott összefüggése, hiányos ellátási rendszer, hiánya egy rendes lovasvási törvénynek, egy a birodalmi központnak és ennek a hadviselés színterével való összefüggésének, hiánya mindezek jó előre való előkészítésének s azon rendszabályoknak, a melyek az ellenség betörését gátolják vagy legalább nehezítik, — ime a helyzet szignaturája . . . De az előrelátható harczzszíntert is figyelemben részesítjük.

Ausztria-Magyarország mint egy nyitott kapu, egészen födeltlenül áll legkényesebb oldalán. Az ellenségre nézve szinte csalogató az a gondatlanság, melylyel a természetes védelemtlő megfosztott határ (Galicia) a maga sorsára van bízva. Vagy azt hiszik-e hogy Oroszországot meg fogja rémiteni a már előre is megérinthető Przemysl öröd pusztá látása. Ezen erőd, a mostani hadügyminiszter főbűzkesége, eddigelő óriási őrszegeket nyelt el, de a védelem első feltételét, az ágyukkal való kellő felszerelést nagyon nélkülözi.

Az Orosz-Lengyelországban, sakktabla al-kijában állomásozó 22 lovaszreddel szemben a mi részünköl 8 lovaszred áll szemben. Nagyon könnyen el lehet képzéni, hogy komoly esetben kinek a javára fordul azonnal a koczka. Az előrelátható harczért, Galicia, a beavatottak szeméi előtt csodálatra méltólag ártatlan védelmi állapotban van.

Ha fontolóra vesszük, hogy Ausztria-Magyarország abban a pillanatban, mikor Oroszország háboruval fenyegeti, körülbelül egy millió emberrel mintegy 300,000 lóval, továbbá tömérdek elemliszert, hadiszert és löszert kénytelen 12 nap alatt a fenyegetett Galiciába vetni, akkor legalább azt kell hinnünk, hogy a megfelelő forgalmi utakról már előre gondoskodtak. — Azonban mig Galicia északról és északkeletről az orosz hadi tömegeknek teljesen nyitva áll, addig Ausztria-Magyarországgal szemben óriási hegyömegek zárják el. A Kárpátok hosszában is, Morvától Bokovináig, csak három átmeneti állomása van Magyarországnak Galiciába. Ha ehhez a Preraun át menő Nordbhat is számíthat, ezzel meg van mondva minden ut, a mi hadi átköltözésre szolgál.

A szerző ezután részletesen és hosszasan beszél a központi vezetés és képtelenségeiről, a szolgálat vonatottságáról a katonai ellátás nagy elmaradottságáról (erről különösen élességgel.) Sorra veszi a gyalogság szervezetét a lovassságot, a tüzérséget, a külön csapatokat a hadiszert vonalat, a lovasvadászvet s a honvédségről szóló nyilatkozatra jut, hogy mig az osztrák Landwehr el van hanyagolva egészen, addig a magyar honvédség igen kifejtett s olyan színvonalon áll, mely Magyarországot bizonyos bűszkeségre jogosítja föl . . . De minden fénynek árnyéka van. A magyar honvédség hibái nem annak szervezeté-

ben vannak hanem az egyénekben; Gráf hadlatusról élesen beszél.

Szerinte a magyar honvédelmi miniszterium a közös hadügyminiszter formaszertü gyámsága alatt áll.

Roszzalja, hogy az 1848-diki öreg kipróbált katonákat egymásután kímusrálték. A közös hadsereg egyénei iránt akkorra ott az előszeretet, hogy az onnan átvett tisztek miatt a magyar honvédségben az előléptetés i viszonyok fölötte kedvesztöttek. Mig egy cs. kir. hadnagy 5 és fél év alatt főhadnaggyá lép elős ismét anyai idő alatt századossá, a honvédhadnagy 9-9 év alatt lesz főhadnaggyá és századossá. Hát még a magasabb rangoknál!

Hogy a kedvezőtlen előlépési viszonyok mire vezettek, az ismeretes: Kedvetlenség, késlekedés és közönyösség. Csoda-e, ha a honvédség szolgálati kedvét és becsvágját egészen elvesztivén, szabad idejét a kaszinókban lelelekrontó kártyajátékokkal uti agyon.

Országgyűlés. A képviselőház ülése október 2-án A mai ülésen tartották meg zárbeszédeiket az előadó, Enyedi Lukács és Apponyi Albert prof. Lajos Lajos hosszabb beszédében szözl a határozott javaslatok ellen s elfogadásra ajánlotta a várn- és kereskedelmi szövettség megújításáról szóló javaslatot, Erre Enyedi Lukács emelt szót. Utána Apponyi Albert prof záró beszében kiterjeszkedett mindazokra az állításokra, melyeket a javaslat pártolására a kormány köréből felszóllalt képviselők felhoztak s konstatálta, hogy egyik sem iparkodott megoldani — mert megoldani nem is lehet — azt a problémát, miként volna egységes törvény hozható két oly homlokegyenest ellenkező érdekre és a magyarra. Általános figyelem között s az ellenzék zajos helyesléstől kísérve fejtette ki, hogy ő a gazdasági politikában is csak az oly békét tartja üdvösnek, mely alatt a nemzet érdeke coarbat nem szenved. Tisza Kálmán miniszterelnök rövid válasza után a háztöbbsége a javaslatot általánososságban s rövid vita után, melyben pécsai Gaal Jenő, Helyi Ignác és Széchenyi Pál gróf miniszter vett részt, részleteiben is elfogadta. A ház ezután letárgyalta a kérvényeket. Az egyiknél meglehetősen heves vita fejlődött ki az előadó és Olay Szilárd között. Végül Beck er János intézett a kereskedelmi miniszterhez interpellációt. Ezzel az ülés véget ért.

Ki lez a közlekedésügyi miniszter? Budapestről jelentik a felhivatalos „Pol. Corr.” nek: Az a hír, mintha Zichy József gróf a közlekedésügyi tárca elvállalását végleg visszautasította volna, valótlan; lehetséges, hogy körülményei nem engedik, hogy az állást rögtön elfoglalja, de a reményt, hogy ő az állásra megnyerhető lesz, meg nem adták fel. Széll Kálmánnal az alkalommal nem is léptek érintkezésbe, mert egy korábbi kérdésökösdeből ántúnt, hogy nem hajlandó a kabinetbe lépni.

A czár ellen. Mialatt a czár örvend Battenberg Sándor herczeg detronizálásának s orosz lapok hasonló sorssal fenyegetik Mian szerb királyt is, kinek a helyere jelölik meg Nikita montegrói fejedelmet: a czárt is kerülngeti már a nemezés.

Az a hír van elterjedve, hogy a Pétervártól négy órányira fekvő Luga állomásnál a pályatest alatt egy aknát fedeztek föl, mi által a czárnak Lengyelországból való visszatérése az eredeti rendelkezések ellenére elhalsztatott. — A pétervári rendőrség letartóztatott egy mérnököt, ki abban a gyantuban áll, hogy Luga mellett a pályatestet aláaknázták. Lakásán házmotózsák tartottak s ott nagyobb mennyiségű dinamitot és több iratot találtak, melyek azt bizonyítják, hogy a letartóztatott egy nihilista szövetkezetnek a tagja. A mérnök neve Szecsjanov; eddig mindezt tagad, de alibijét képtelen bebizonyítani. Mikor a czár elején ebédkor az asztalhoz ült, az asztalkezdőbe burkolva egy levelet talált, melyben a nihilista bizottság értélele adja, hogy bár kudarcot vallottak mult heti vasuti merényletükkel, de azazl biztatja, hogy egy hónap lefolyása alatt újabb merényletet fognak ellene elővetni, melyet valószínűleg jobb siker fog koronázni.

Levelek. Kossuth Lajos nagy hazánkának a bolgár úgről szóló II. nagyerdeki levele jelent meg a „P. N.” tegnapi számában. Holnap fogjuk bemutatni.

Jókai Mór is megírta kassai válaszlőhoz intézet levelét. Érdekes abban ez a részlet: »Hogy Oroszországnak Bulgária állami fejlődésére jogosult igényei lehetnek, azt elvitatni nem akarom. Oroszország egy nagy hadjáratot, két milliárd rubel és százezer katona feláldozásával, küzdött végig Bulgária felszabadításáért, ezért befolyást követelhet magának

ez országban. Csak az a kérdés, hogy minő alakban akarja ezt a befolyást gyakorolni? Ha meg tudja nyerni a bolgár nép rokonszenvét (s ezt teheti, ha alkotmányos szabadságait engedni elvezni) azt nem fogjuk irigy szemmel nézni. Hanem, ha az orosz diplomácia erőszakos eszközökkel kísérti meg a Balkán félsziget bármelyik országának hatalmi körébe való bevonását, akkor bizonyára mi sem tarthatjuk a tenyerünkön a puszkák csövére téve, hanem kényelenek vagyunk az actio terére lépni. Mert egyetenyegy orosz kisebb keleti tartományok az elnyomása orosz részről, mind valamennyit az orosz diplomácia lábához fektetné; s jó barátokból ellenséget csinálna számunkra. Ez pedig nekünk a legnagyobb áldozatok árán is meg kell akadályoznunk: mert z monarchiánkra nézve létkérdés.

Itt említjük meg, hogy Br. Kemény Gábor, a volt miniszter levelet intézett budapesti választóúhoz. Megírja, hogy ezentul is hiva lesz a kormánypártnak, azután pedig így szözl:

„Mindereik azonban nem zárják ki, hogy a közmunka és közlekedési miniszterium hatáskörét, adminisztratív teendői módját illetőleg, valamint a vicinális vasutak irányában követeendő eljárásra vonatkozólag, vagy egyes subventionál vasutakra nézve felmerült kérdésekben stb. nézeteltérések ne támadhattak volna köztem és volt collegáim közt. Támadtak is tényleg. Es pedig olyanok, melyeket, a közlekedési miniszteriumra nézve elvi jelentőségüknek tartottam. A döntés a minisztertanácsban volt; a minisztertanács ellenem döntött. Ezzel meg volt adva számomra a „kötött marsruta,” melyen haladnom kellett.

Azt nem lehet követelni egy önértetes minisztertlő sem, hogy minisztertanácsai határozat folytán tegyen oly elvi fontossággal bíró intézkedéseket, melyeket hibásaknak vél: nem lehet azt követelni, hogy mellőzzön oly lépéseket, melyeket fontosaknak és hasznosaknak hisz; és nem lehet azt követelni, hogy meggyőződése szerint nem helyes eljárás mellett, hordozza a felelősséget.

Belföldi hírek. Képviselői beszámoló. A gyomai választókerület képviselője: Hoitsy Pál a mult heten járta be kerületét s tartotta meg beszámoló beszédét. Vadnay Andor, a tapolczai választókerület képviselője pedig szept. 26-án tartotta meg beszámolóját. — Az osztrák magyar várméreteket Szombaton érkezett Budapestre az osztrák kormány formális meghívása, az osztrák-magyar vámkonferencia megtartása a napirend megjelölésével együtt. A magyar kormány ennek következtében elhatározta, hogy a vámkonferencia első ülését október 4-ikére tűzi ki és a tárgyalásokhoz Matlekovics államtitkár és Turóczy fővámbházigazgatót küldi ki. Az osztrák parlament ülései is megnyitják. — Kitüntetés. A király gr. Jankovich Lászlónak, a magyar főrendiház tagjának, a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta. A jövő évi költségvetést Szapary pénzügyminiszter okt. 15-ike előtt aligha fogja beterjesztetni, miután egyes tételek még függőben vannak s ő a közös budget vegleges megállapítását megszokta várni. Derék polgármester. Ilyen is akad — néha! Igy például Körmöcbányán egy 400,000 ftros városi bérletűgy alkalmából valaki 3000 frtot „felejtett” a polgármester asztalán; a polgármester bejelenté a közgyűlésnek s azt határozta, hogy az illető egy hétig jelentkezhetik pénzéért, azontul jótékony célra fordítják.

Janszki-Edelsheim úgyre vonatkozó kérvényeket vette tárgyalás alá a képviselőház kérvényi bizottsága. Gyárfy Ödön előadó, ismertetve a kérvények tartalmát, azon javaslatot terjesztette elő, hogy miután az ismeretes királyi kézirat által a szóban forgó ügy előidézte minden jogosult agyály el lett osztalva, a ház nem lát szákségesnek a kérvényezőket által jelölt bármely irányban törvényhozási intézkedést. Gyárfy Gyula és Olay Lajos e javaslattal szemben annak kimondását indítványozták, hogy a Janszki előléptetése s az Edelsheim nyugdíjazása által a nemzet körérzletében ejtett sérelem a királyi kézirat által nem lévén orvosolva, a sérelem intézkedések szerzői az illetékes testület által felelősségre vonandók; továbbá a kormány utasítandó az önálló magyar hadsereg felállítására vonatkozó trjavaslat benyújtására, addig is pedig megtevéseére a szükséges lépésekrenek, hogy a magyar csapatok a magyar alkotmány megesskettessenek s azokból az idegen tisztek eltávolításának. — A bizottság többsége beható vita után elfogadta az előadó indítványát, Gyárfy és Olay ellenindiványát különválemény alakjában a bizottsági jelentéshez csatolták. A vita folyamában biváló súlyt fektettek ellenzékli részről arra, hogy a pécsi

eset is bizonyítja, miként a kir. kézirat után is fenmaradt a megfelelő intézkedések szükség...

Külföldi hírek. Konstantinápolyi hírek szerint, a petervári török nagykövet, küldetése rendkívül fontos...

Kóros és inséges evék hazánkban.

(V.) Az 1831-dik év a nagy kholerán kívül azért is nevezetes hazánk történelmében, hogy a felvidékes Tóke Terebes környékén...

1836. végén nov. 19-én a fiúmei kerületben újra kitört a hazánkba átcapott ismét...

1838-ban a pesti nagy árvíz után a katonaság között az u. n. kék kór — cyanosis — mutatkozott járványszerűleg leginkább a kórházakban grasszált.

1839-ben a fővárosban kanyaró és ököb hurut uralkodott a tavaszi hónapokban, Kálcsán pedig a nép közt igen el volt terjedve a pokolvar, mely utóbbira különösen...

1842-ben Duna-Földváron járványos filthimiglob uralkodott, mely legbiztosabban csupán hánytatók által volt gyógyítható.

1846-ban Trencsénmegyében a hagymáz pusztított, Szepesmegyében pedig burgonyavész mutatkozott, mely élelmi czikk ezen vidék szegény lakosainak csaknem kizárólagos...

A DEBRECZENI TÁRSASÁG.

Színház.

(A direktor. — Az első operetta. — Az első vasárnap előadás.)

(rec.) Most, hogy a szegedi új színház megnyitása bekövetkezett s a renovált Szeged első színházának igazgatója, Debreczenben van...

Kívánó érteket tanúsított Szeged város tanácsa s a színháznak nagy szolgálatot tett, mikor a pályázók közül Nagy Vinczét választotta meg az állandó színház igazgatójává.

Nagy Vincze valóban tisztában van fölszerepét énekelte, túrbólön helyrejtött hang-

évben. A váltóház pedig az ország csakaem minden vidékén makacs jelleggel uralkodott.

1847-ben éppen egy mint 100 évvel azelőtt Moldva és Oláhországból Erdélyen át, oly nagy csapatokban jöttek a sáskák hogy a napot elhomályosították, és az embert 20 lépésnyire fényes nappal nem lehetett kienni.

Némely helyen 4 láb magasra is voltak halmozódva a döglött sáskák. 1242 óta 10 ízben látott Magyarországon nagymérvű sáskajárást. Ezen év szomorú emléke amint is hogy szűktermés volt s a szegénység zsúfolva tömült Budapestre elelem után.

1848-ban ismét beütött keletfelől a kholera de nem oly hevesen mint 1831-ben és 36-ban, leginkább a táborozási helyeken lépett fel a hagymazzal vegyesen s mint Bugát Pál megjegyzi kivette dezmáját a nemzettestből éppen egy, mint az épen akkor folyamatban levő szabadságharcz.

1855-ben hazánkat ismét kholera járvány látogatta meg, de az elébieknél szelidebb alakban. A kormány mindent elkövetett hogy a fenyegetett helyeken gyógyszerrel: Dówerporok, orosz kholeracseppek, theafélék legyenek elhelyezve orvosoknál, papoknál, jegyzőknél, hogy szükség esetén, azonnal kéznél lehetessenek.

Az 1861-dik év igen nagy kárt okozott a marhalétezésben. A vész a Dunafejélelem-ségekbe hurcoltatott be, 137,726 marha hullott el összesen fő oka a nagy döngnek a volt, hogy a nép egyedül „Isten csapásának” tartotta az egészet s az övintézkedéseket elhanyagolta!

Az 1863-ik év igen szomorú emléke a nagy aszály miatt. A magyaralföldöt oly nagy mértékben sújtotta e csapás, hogy ott a szőzoros értelmében semmi termés nem lett a legelő is teljesen elszáradt. Az inség leszállt a munkakezvet, miközben a marhavész is folytonosan dühöngött.

1866-ban a porosz hadsereg beplántálta hazánkba ismét a kholerát, melynek eredete a mekkai buccusokra vihető vissza. E járvány 70,000 lelket söpört el hazánkban. — Debreczenhez legközelebb Derecskén pusztított leghevesebben.

1871-ben a Dunaféjélelem-ségekbe Erdély keleti részében roncslódó torokból — dyphteritis — harapozott be, mely ezen év-tizedben hevesen pusztított az ország különböző részeiben. Ugyanezen évben váltóház dühöngött a Tisza vidékén.

1872-ben a közös hadügyminiszterium által Galiciából berendelt ujponczok behozták ismét a kholerát, mely akkor télen leginkább Zemplén megyében dühöngött de 1873-ban az alföld népes városaira és Ausztriára is elterjedt. Ezen járványt hevesebben csak az 1831-iki előzte meg. Az elhaltak száma 190,869 lélekre ment.

1879-ben dyphteritis és fekete himlő mutatkozott az ország különböző vidékei, így Debreczenben is.

adatával. Erzi Szegednek kiváló nemzeti fontosságát. Tudja, hogy az ország egyik legkiválóbb, magyarság tekintetében pedig nem kevésbé kiváló nagy városa.

Tudatára ébredt annak is, hogy Szegeden még ez idő szerint a színház legelső, leghatásosab terjesztője a közművelődésnek. Még erősebb buzdítás rá nevez, hogy az eredeti magyaros szellem nemzeti irányban művelődjék, haladjon előre, s ne tereje el természetes utjáról idegen áramlat.

Terveinek egyik legmagasabb pontja lehetőségek kizárólagos a ledrség mellett alakjait. Nem engedni künn leshajtott fölvel busulni mában, a lehaság tilje kárpázatos orgiáit. A dramairadalmat, vidéki színházaink e hamupipókéjét fölkarolja s méltó helyére igyekszik állítani. Nagy részét a műsorunk tragédiák, drámák, vígjátékok képezik, anélkül, hogy a zene kiválóbb termékeit elhanyagolná. Ötözör tekintet drámai, kétszer zenei darabok kerülnek színre. Változatos repertoire-jában mind meg van majdnem valamennyi új mű; klaszszikus darabok szép számmal fordulnak elő. S olyan eredeti és fordított művek is vannak birtokában, melyek eddig még Magyarországon sehol nem adtak elő.

A színházi személyzet összeállításánál Nagy Vincze rendszeren azt a vezérével követi, hogy a lehető legintelligensőbb egyénekből álljon, hogy visszaszerezze számukra azt a társadalmi pozíciót, melyet vidéken majdnem teljesen elvesztettek.

Azaban térjünk át arra, a mit az így kiderített direktor pro d u k á l, ezuttal tehát a legutóbbi előadásokra. Tegnapelőtt, szombaton Milöcker szép operettje „Gasparone” került színre s elmondhatjuk, hogy színársulatunk első operette-estéje kellemes kiástást nyújt a többiek sikerére. A telt nézőtérre az est a vizontitások és új ösmeretekes kedves alkalma volt. Örley Flóra (Szóra) határozottan legjobbszerepét énekelte, túrbólön helyrejtött hang-

1883-ban T o n k i n g b ó l francia hajók behurcolták Európába a keleti kholerát Elsőben Franciaország déli részén majd Párizsban is mutatkozott, de csakhamar elfojtatott. Később a járvány átment Spanyolországba, a mult évben pedig Olaszországba. — A jelen 1866 dik évben Fiume és Triestz környékén mutatkozott a nyári hónapokban a kholera innen átcapott Horvátországba, majd egy ugrással hozzánk Gy ö r b e s B u d a p e s t e r e a hol még ma is szedi áldozatait.

„Isten övd meg magyarcsapástól Mi magyar hazánkat!” Vége. N. P.

Helyi hírek.

Az október 6-iki gyásznap alkalmából vettük a sorokat is: Az 1848—49. dicső emléke aradi vértanuk gyásznapjára. — Buga-pesti általános munkássegélyző egyesület Debreczenben levő tagjai f. október 6-án szertán délelőtt 8 órára az egyleti helyiségben megjelentek keretnek, a honnan egyleti zászlónk alatt fogunk csatlakozni a városháza előtt gyűlésező egyletekhez. A gyásznapot a róm. kath. templomban 9 órákor fog megtartatni. A tagtársak minél tömegesebb megjelenését hazafias üdvözléssel kéri: Az elnökség. — Általában ismét hálával tartozunk a róm. kath. egyháznak, mely nekünk e hazafias ünnep megtartását lehetővé teszi. — A debreczeni honvédegyet a következő felhívást adja ki:

„Az 1848—9 magyar önvédelmi harc 1849-ik év október 6-án Aradon kivégzett tizenhárom vértanu halála 37-ik évfordulója gyásznapját, a debreczeni 1848—9 ki Honvéd Egyeslet, a folyó évi október 6-án délelőtt 9 órákor a róm. kath. egyházban ismét megünnepli. — A tizenhárom vértanu szeretett szent hazánk Magyarországon összes népei magasztos ügyéért, általában az összes emberiséget boldogító eszmékért szenvedett dicső, örökemlékü vértanui halált. — Az ünnepély gyásznapot ugyan; de fényes dícsőséget áraszt nemzetünkre, s fel fog reá derülni az emberiséget idevezítő Husvét. — Hazafiai szeretettel hívjuk városunk összes közönségét, siessenek a jelzett időben a felelhetetlen, hervadhatatlan érdemű dicső hős vértanuk emlékére szentelt ünnepélyen részt venni, s ez által bebizonyítani, hogy a nemzet tudja tisztelni dicsőséges történelmét s van joga a jobb jövőre! Különösen is hívjuk; de sőt várjuk az igen tisztelt, a hazafias cselekedetekre lelkesülni kész (c z i m e d e t), és hisszük, hogy az ünnepőkhöz

gal és szokott élénkséggel játékában. Ösmérei kiléptekor megtapsolták. Utána lépett a szüre H a l m a i n é (Carlotta), kinek fogadtatása valóban imponansnak mondható, mert az őt üdvözölő tapsok és éljenek vihára perczekig tartottak s megújultak egy a felvonás közből, mint minden jelentékenyebb ének részei után is, a midőn számos kihívásban is részesítették. Halmayának a nagy Isten áldása, — melyben Aradon részesült — éppen nem vált kárára, mert hangja a régi csengő, és színezet hang és magasabb regisztereiben éppen egy ural mindent, a mi egyszerre zeng és hangzik a színpadon, mint ez előtt, s teltebb alakja is igen szemrevaló. — Színpadunk is ismert egyén meg H a d a i (Erminio), ki Krecsányi alatt néhány hétiig szerepelt nálunk. Azóta sokat haladt; játéka biztosabb, középhangjai pedig behelgözön lággyak, kellemesek. Leszámlítva a gyakori tremolázást, több énekre és kivált Carlottaivali dűtje arattott nagy hatást a második felvonásban. Jól fogja betölteni a bariton ének szakmát s a közönség tapsban és kihívásokban részesítette. V a l e n t i n n é l (Benozzo) a Szórával való „Sürü sötét éj volt” dűtett megújrázták, az ösmeretes keringőt pedig bármely olasz tenoristához illő tűzzel adta elő. Ezt megismétel tette. Talán túlságos elevensége és az kezezi hátrányát, beszélni hangján kívül, hogy a frazirozásnak nem egyszer feloldozza az ének szépségét. R ó n a s z é k i Szindulfo szerepében kacagattatta meg a publikumot. — Ezek voltak a régi ismerősök. Az új quizziók határozottan megnyertek mindenkit. L o c s a r e k n é pedig jó kedvel megáldott kómika és mellet hangja és ének isokolja is van. Nagy hatással érekelte az „Ah nicserek már ferfiak” completeit; nem lehet már kacagtatásban kifejezni azt, a mit az é r z e k i s é g k ó m i k u m a n a k nevezhetnének, mint a h o g y t e t t e. Ó t s M o l n á r Antal (Nazoni) teps és kihívók özöne jutalmazta. M l n á r igen választékos színész meg operettekben is; szabatosan tudott érekelni és ügyesen sl-

teljes buzgósággal magyar önértettel sorakozand. Debreczenben 18 6. szeptember 21-én. — A debreczeni 1848—9 ki Honvéd Egyeslet. B e k e Mihály elnök.

* A torna egyeslet érdekében lapunk szept. 29-iki számában hosszabb fel. zóllítást közöltünk Szükségtelen fejtegetnünk azon előnyöket, melyeket ezen egyeslet tagjainak nyújt, szükségtelen hangoztatnunk a testgyakorlatok hasznát, azon régi közmondás igazságát: „Csak ép testben lakozik ép lélek” — most csupán arra figyelmeztetjük az ifjúságot, hogy a tornaegyletbe való belépésre az aláírási izek okt. 14 én lezártnak, azért tehát siessenek minél gyorsabban s minél nagyobb számmal beiratkozni. Aláírási izek vannak kitéve: Nagy Ferencz ügyvéd, Géreazi Kálmán tanár, Torday Gábor ügyvéd, Zöld Mihály városi jegyző, Jeney Miklós rendőr fogalmazó, K. Tóth Kálmán hivatalnok, Szűcs Kálmán takarékpénztár kezelő, Simon István, ügyvéd, Riekl Géza kereskedő, Gyúrky Sándor kereskedő egyleti tagoknál.

* Katonai körökben itt is nagy föltűnést keltett a Lijcsésben megjelent „In der zuvoiften Stunde” cz. röpirat, mely hadügyünk harczképtelenségét leplezi le. A lapunk első oldalán ismertett könyvről azt hiszik, hogy E d e l s h e i m G y u l a i báró írta.

* Ünnepélyes isteni tisztelt tartottat ma reggel, a királyi nevénapja alkalmából, a helybeli r. kath. templomban. A közönség nagy részét a közöshadseregbeli és honvéd tisztikar képezte. A tiszték mindnyájan díszben jelezték meg a misét — fényes sgdéllettel — főt. Szakzó Rezső kispereposti helynök szolgáltatta. Végül az orgonána „G o t t e r h a l t e t ” játszották el. Ép oly loyális lett volna pedig akár a „Szózat”, vagy Kőlcsey „Himnusz” is!

* Tiszvártás. Alg hogy elkisértek végnyugalma a jó öreg Nagy Ferencz árvászéki ünököt, már is szó van arról, hogy ki lesz az utódja. Ugy értesülünk, hogy a helybölésénél emítésbe jönnek legkivált K ö r n e r Adófi ajejtése, a buzgó ifju hivatalnok, ki az árvászéki ügyeket hosszabb idő óta szakavatottan referálja és Koszorus Lajos, városi közgyám urak. A választás valószínűleg már a legközelebbi közgyűlésen fog eldőntetni.

* Üdvözölő sürgöny. A főiskola felsőbb tanuló ifjúsága Herbert János Pecs városi jegyzőhöz, kit hazafiasága miatt tartalékos tiszti rangjától megfosztott a hagyományos czopf, a következő táviratot intézte: „Herbert János jegyző urak Pécsért. A debreczeni ref. kollégiumi felsőbb tenuló ifjúsága meleg rokonszervvel küldi önnek hazafias üdvözlét. Az a büntetés az ön legfényesebb érdemeje. A haza minden előtt.”

* A főiskolából. A debreczeni főiskolában az 1886[7-ik iskolai évben beiratkozott tanuló általános számszerinti kimutatása 1886. szeptember 30-ig: I. H i t t a n h a l l g a t ó k. I-ső éves hittanhallgató 11; II-od éves 16; III-ad éves 16; IV-ed éves 14; zégzet hittanhallgató 10. Hittanhallgatók száma összesen 67. 2 J o g t a n h a l l g a t ó k. I-ső éves joghallgató 37 reudes, 3 reudkivüli; II-od éves 28 reudes, 1 reudkivüli; III-ad éves 23 reudes; IV-ed éves 16 reudes hallgató. Joghallgatók száma összesen 104 reudes, 4 reudkivüli. 3. T a n i t ó k e p e z d e s z e k. I-ső éves tanítóképesedés 28; II-od éves 29; III-ad éves 30; IV-ed éves 19. Tanítóképez-

val, miut nar zat. alak volt, olvadnia méltányo Rózsa (H rubában mutatott k. a. e. l. ott volt ány ... az ifjaknak. A k meg min között is nem volt bevétel. A z elben, Z legját. Ki rokonszen ság az ő hirta és E sz rem. — I ej idején, ártatlan, birt? — mindig az Kon — bocsát ne ejjel a vá nóm szav Bebecsátó tanácsosl felébred, elébe ter

kalmazta szerepében azt a csöpp jellemzést is a mennyit az operette megtur. A karok (kivált a női kar) még mindig ingadoztak; kinek tartozunk köszönettel, ha végre már az ellenkezőt irhatjuk? A zenekar, mely — a mint értesülünk — egy próba után fogott hozzá „Gasparone”-hoz, s így mindenesetre megtette azt, a mit lehetett. — Ki keli emelnünk az ügyes rendezést és kivált az operette gyönyörű kiállítását. A harmadik felvonás háttéri díszlete, egy fákkal szegélyezett, szigetekkel tarkított fényes tükörtől, valóban tündériszép. Csinos volt az első felvonás díszlete is. Egy szóval, penteken meglegedve vultak el egymástól egy a közönség mint a színezés is.

Az első vasárnap estét Nagy Vincze ur a hazafias hősi éreseknek és a pépies naiv nyilatkozatainak szentelte. R á k o s i Jenő „Budavár megvetele 1686-ban” című alkalmi darabja került színre, s mely ugyan nem igényelheti a magasabb dráma válfajait megillető szepitai mértéket, de alkalmi darabnak mindenesetre leválk s a kissé erőltetett szövevény daczára, ennek keretéből több jól festett alak, s a jelenetek között egymást váltogatják a jóízű tréfák és derítő ötletek. A darab szerkesztere nézve jellemző, hogy előadás után a közönség nem tudta, hogy vege van-e a darabnak, vagy még jön utána valami. A felemelt vasári árak daczára is szép számu, mindvégig jól hangolt közönség volt a színházban. Legelőnyösebb szerepeket kaptak Halmaine, Hadai és Molnár Antal s ezekben derekasan működtek. H a l m a i n é, ki a cserfes Csarua Lucza szerepében nemcsak szépen énekel, ugy, hogy több dalát két-háromszor is megisméltette, de játéka is élénk, ügyes volt, H a d a i pedig — mint Kolompár Pista mind végig derültegen tartotta a közönséget jóféle mókáival, dalai pedig éppen gyönyörűek voltak. M o l n á r Antal wallon tisztje valóságos kabinetalakítás. Kiemelivalók L á s z i n é (özv. Kaitainé), M á n d o k i (Teréz) Z i l a h y Gyula (Elek), O l á h n é, a kissé mindenesetre erős, de kacagható komikusá-

dészek száma összesen 106. 4. Gymnasiumi tanuló k. I-só osztályban nyilvános tanuló 118, 2-ban 104, 3-ban 65, 4-be 86,5...

Nagy Ferencz pártunk ez elhunyt érdemes tagjának családja részéről, a következő „nyilvános köszönet” küldetett hozzánk...

Szinház hírek. Nagy Vincze nemcsak hogy megszűntette a vásári emelt helyarákat, de a tisztviselő egyesület számára ugyanazon kedvezményeket nyújtja...

Szinház hírek. Rátkai László, a „Felső Klári” szerzője levelet írt Nagy Vincze igazgatónak, amelyben a mai előadásról való elmaradását, egészségi okokkal menti ki...

Hah! A ravasz róka, mikép hazudik! — jegyzé meg a vörös. — No de elég soká tartott már ez a komédia! — szólám határozott hangon...

A V A K .

(Francia regény.) (25 közlemény.)

E szavakra kissé csilapodni kezdett vérem. — De hát miért lopózkodtal te be az éj idején, nőm szobájába? És ha ő csakugyan ártatlan, ki hát akkor az ki téged erre birt?

egyházi felsőbbbség által meghatározott lelkesítő teendők, mely áll évenként körlátogatásból, a nagy innepek alkalmával — három központ — predikálásból és urvacsoportokból...

Korteszfogás. A kolosvári „Ellenzék” egy budapesti levelezője azt a hírt közli, hogy a közoktatásügyi miniszteriumban azon eszme merült fel, hogy az egyetem kolozsvárról valamely az erdélyi részekből nem távol fekvő városba, Nagyvárada, Aradra vagy Debreczenbe áthelyeztesse...

Derek iparos. Balogh György helybeli kovács mestert, kinek kettős ekéi, melyek czélszerűségük és használhatóságuknál fogva országoszerre feltűnést keltek, újabb kitüntetés érte. A múlt hó 28-án Szatmárt tartott ekeversenyen ugyanis kettős ekéi első helyen lettek kitüntetve díszoklevéllel, daczára, hogy mellette angol czégek ekéi is versenyeztek...

Ingtatlanok forgalma a debreczeni kir. trvszk telekkönyvi osztályánál f. é. szept. 25-től okt. 2-ig. Szabó József és neje Jóna Sárma, vezik Kállay Ferencné házútanai földét 95 forintért. Szabó József és neje Hadházy Juliánna megveszik Jeney Péter és neje Polgári Zsuzsanna ujosztású szántóföldét 495 frt 74 kr-ért...

Helyi termék. Megjelent s hozzánk beklüdtetett ifj. Csáthy Károly könyvtáros kiadásában Zimmermann Gyula reálisk. tanár „N e m e t u y e l v e t a n ” cz. műve. A csinos kiállítású 263 oldalra terjedő tankönyv ára 2 frt.

Érdekes földelési hiba esett meg a különben igen gondosan szerkesztett „D. Nv. Értésítőbe.” — „Egy főispáni ebédéről szólva, írja ugyanis: „A következő szónok Fekete Sándor megyei főjegyző volt, ki a jelen voltak lelkesedése mellett a főispán urat fordítsa a egy tartaléktól ke megalkotására és éljen a nemzetiszené buzgó művelésének. Ezen eszmének óhajt megnyerni az indítványozó több daleyeltes is!”

Szinház hírek. Rátkai László, a „Felső Klári” szerzője levelet írt Nagy Vincze igazgatónak, amelyben a mai előadásról való elmaradását, egészségi okokkal menti ki. Szinházunk műsora, csak úgy hemzseg az ujdonságoktól. Eddig csupa ujdonságot láttunk s már is előkészületben vannak a „Czigány báró”-n kívül a nemzeti és a népszínház legújabb darabjai: „A párisi”, „Egy csöpp méreg” stb.

A szülőkhöz. A „czigány báró” előadása alkalmával az igazgatónak szüksége van egy gyermek-csoportozatra s mindazon szülők kik gyermekeik felléptét megengedik,

legyenek szivesek az igazgató urnál még a holnap nap folyamán jelentkezni.

A gyerekek szobájából. A kis Miczike kéri a Mamát: Ugy-e bár Mamám, a jogások hordják a kis gyermekeket? — Ma ma: Hogy jut ilyenmi az eszedbe! Miczike: No, mert a jogások is gölyának hívják egymást!

A járvány ügyében. Városunkban eddig csekély számmal mutatkozó hólyagos himlő esetek, néhány nap óta tömegesen s leginkább az iskola kötelezeteknél merülve fel, figyelmet kelt a lakosság, hogy ezen kizárólag ragályos természetű betegségek tova terjedése ellen teendő következő óvintézkedéseknek megtételét kötelezősége ismerje: 1 szór. A himlőben megbetegedett egyén, az egész szobáját teljesen elkülönítendő; a kik pedig betegüket kellőleg el nem különítetik, ajánlatik, hogy azokat a fenállítandó himlőjárványkörhözba azonnal beszállítsák. 2 szór. A beteg-szoba gyakran szellőztessék s a ragályanyagok fertőtlenítését végezték a szobában egy tányéron legalább tíz dekagrammnyi kalborsav helyettesek el. 3 szór. A himlőben megbetegültek vagy elhaltak fehéreműtű ruhái, valamint ágynemű 5%-os karbolviben — azaz 5 dekagrammot egy liter vízben felolvasztva — mosatassanak ki, az ágyban levő szalma pedig égetessék el. 4 szór. A beteg szobában levő butorok és padlózat a beteg felgyógyulása vagy elhalása után 5% os karbolvivel mosatassék meg, a padlózatlan szoba földje ugyancsak 5% os carbolvivel locsolassék fel, továbbá a szoba falai meszeltessenek be, vagy pedig kén-gőzzel fertőtlenítessenek. 5 szór. A himlőben elhaltak, a halottkémés után azonnal koporsóba zárandók, a melybe 20 dekagramm karbolpor vagy ciormentes teendő. 6 szór. Kötelesek a szülők és gyámok mindazon tanulókat a tanodától távol tartani, kik ragályos betegséggel érintkezésben voltak, vagy oly házakban laknak, hol ily betegségek előfordultak, azon tanuló pedig, ki a fenemlített ragályos betegségben szenvedett, csak orvosi bizonyítvány alapján vétetik fel a tanodába. 7 szór. Szegénysorsu himlőbetegségben szenvedők a kerületi orvos bizonyítványa alapján, a fertőtlenítő szereket, a rendőr-kapitánytól ingyen kapják. A járványbizottság a felsorolt óvintézkedések miképen történendő fegyanosításáért, az illető közegek által meggyőződést fog magának szerezni s az ellen vétők vagy mulasztók — a mennyiben mulasztásuk büntetett vagy vétséget nem képez — a rendőrfőkapitány, mint közegészségi ügyekben elsőfokú hatóság által háromszáz forintig terjedhető pénzbírsággal, esetleg 60 napra terjedhető fogsággal büntetettik. Kelt Debreczenben, a járványbizottságnak 1876. szeptember hó 23-án tartott üléséből. Simonffy Imre, kir. tanácsos, polgármester, mint a járványbizottság elnöke.

A helybeli ügyvédi kar elkészíté az igazságügyi miniszteriumhoz felterjesztendő emlékiratát, és az ügyvédi kamara utján közzélebb már fel is küldetik az előterjesztés mely a kir. járásbírósnál létező rendkívüli sérelmes szabályelleneségek, rendtelenségek, hiányok és mulasztások orvoslását kimerítően tárgyalja s felelmiti, hogy nálunk a szóbeliség teljesen hiányzik, s e miatt az ügy 3, 4, sőt 6 hó mulva tárgyalatik le az ügyvédek sokszor kénytelenek a szomszéd Szoboszló, P L a d a n y. B ő s z ő r m e n y i kir. járásbírósnál perelni. A segédszemélyzet 7 óra helyett naponként 3—4 óráig dolgozik, a felebbe-

akart engem onnan vinni. — Bocás engem áruló! kiálték, kardom markolatával homlokára sújtva. Legott vér serkendezett megsebesített homlokából. Konrád mosolygott. — Ön csak azt a befordadt sabet dörzsölte föl, melyet akkor kaptam, midőn önt eletem kockáztatásával a mélységbe alázuhánás veszélyétől megmentettem. Ekkor jobb kezéhez szurtam kardommal. — Ezzel a félig megsejt kézzel meg egykor a lángok között szabadítottam önt ki, midőn az erdő mélyében, mint még csak 10 éves fiú egy szénegető máglyához nagyon közel talált menni. — Csak vagdálja meg jól azt a ficakót báró ur, hogy urnómmal vegezhessek, — szólta a vöröshaju. — Ide Konrád, ide! Segítség! sikoltott nóm; — elakarják tőlem rabolni gyermekeimet. Oh istenem! kezd erőm is elhagyni — tevém utánna haldokló hangon. Konrád oda hagyott engem s a vöröshöz ugrott, hogy Ulrika gyermekét körmei közül kiszabadítsa. Én azonban dühömmel tetőpontját érve, uttánna rohantam, karddal kezemben. Hirtelen megfordult az ifju, hogy engem visszatartsiton s ekkor a kard hegye testébe merült. Azonnal összeomlott előttem, mint a vihar által gyökerestől, kitépett, cserfa. Mintha villám sújtott volna, állottam némán, megdermedve a hullá fölé. Konrád lábaim elé vetette magát. — Drága nram! — szólta, — tegyen velem a mit akar, bánjon velem mint tolvajjal, árulóval, de anyám tulvilági üdvére esküszöm hogy az én nemes lelkű urnóm jelenlétem felől mit sem tudott. Midőn a vörös a gyilkolt ifjut látta, nem gondolt többé Ulrika gyermekének elhurcolásával. Folyt. köv.

zett ügyek későn és akkor is hiányosan terjesztettek fel. A helyiség szűk és kényelmetlen, hivatalos nyomtatványok nincsenek, hetekint csak kétszer van tárgyalás, a felszaporodott hátrányok feldolgozása czéljából kisegítő bírora volna szükség, a kézbesítők száma kevés stb. Hogy lesz-e ennek valami csekély eredménye? nem tudhatjuk csak annyit jelzünk még is, hogy bármittárjanak fel az ügyvédek, arra az igazságügyi minisztérium oly keveset szokott adni, nem tudni mi okból, úgy látszik, az ügyvédek az állam mostoha gyermekeinek tekintetnek, pályázatuknál nem igen van rájuk tekintet, s a bélyegleteknek a magánfelháromszoros az ügyvéd ötszörös bírságot fizet, — a bírák díjjait oly kevéssé szabja, hogy a napszámos bére annál jóval több. Elvártuk volna az ügyvédi kartól, hogy a z u g i r a s z a t r ó l i s terjesztett volna valamit elő, de úgy látszik, ezen az ügyvédi kar jóvedelméit nem kis mérvben nyírbáló hadra ez utal hederíteni sem kívánt, bizonyosan mai napig se jött még válasz a miniszteriumtól, ekként maga belátja, hogy ezen s más tekintetbeni felszólamlása oda fent mindég csak k i á l t ó s z ó m a r a d a p u s z t á b a n .

A deb. felolvasó kör részéről már szét küldettek a szokásos meghívók, melyekben a tagok felkértek, hogy okt. 15-ig jelentenek be esetleg egy órára, vagy rövidebb időre terjedő felolvasásukat mely tárgyról s mily időben tarthatnák meg. Ez alkalommal ajánljuk hogy oly felolvasásokat (kivált szépirodalmi dolgokat) a melyek megtartására szerző fel nem kéretett, jó lesz előleges bírálat alá venni, máskülönben újra lesz módunk a fűzfával szegett lantok döngicselésében. Reméljük továbbá, hogy azon, a választmányban fölvetett szerencsétlen gondolat, miszerint a felolvasások eszentul belépti díj mellett volnának látogathatók nem tagok által, nem fog életbe lépni. Azt hisszük, hogy a tömeges látogatók erkölcsi és szellemi haszna fölér néhány forintnyi haszonnal.

A tisztviselői egyesület színház utalványait. Mihályovics István ur gyógytárában a város házával szemben lettek elhelyezve. Midőn erről az egyesület tagjai értesítettnek, egyszersmind felkértek, hogy az utalvány váltásakor igazolójegyeket használják. Az utalványok ugyan olyan árban váltathatók, mint a múlt évi szinidény alatt. — az igazgatók. Temetés. Sipo Gyulát, a korán elhunyt ezgőfőst, tegnap d. u. temették el — nagy részvét mellett. Koporójára számos koszorut tett a kegyelet. A háznál t. Szabó Mihály lelkész ur mondott szép imát. A temetésre kivonult a iparos ifjuság egylet is gyászlobogóval. Hült tetemét a czepléd-utcai temetőben helyezték végnyugalomra. Béke hamvaira!

Népszene. Ma este Vilmos Lajosnál működik a Rácz Károly jeles zenekora.

Történelmi naptár. Hétfő, okt. 4. 1570. Pázmány Péter születése. 1851. A pesti lipótvárosi bazilika alapkövének letétele.

Színház. Hatedik előadás. Holnap kedden, 1886. október 5-ken: BOZOTHY MÁRTHA. Eredeti színmű 3 felvonásban Irta: Csiky Gergely.

Muszák. — A népszínházban elég sikerrel adták elő egy szép fiatal hölgy, Madarász Ernésztna k. e. (új név) „Hódosi bíró leánya” cz. népszínművét. A csizserepben Blaha Lujza tűnt ki.

Színházak megnyitása. Teme svárrott a magyar szini évszak megnyitása okt. 1-én nagy lekeedés közt ment végbe. Bokor József disznityánya után Szirmay Imre elszavalt Váradi Antal prologját, — erre a társulati tagok néma képlete következett, mely „Thalia halálját” ábrázolta. Ezután Tóth Kálmának „A király házasaod ik” című vigjátékát adták elő. A társulat Mosonyi igazgatása alatt áll. — A szegedi új színház a t október 3-án nyitották meg. Csiky Gergely prologját Nagy Ibolyka szavalt, — azt követte az „Arany ember” 4-ik képlete, továbbá a „Csikós” 1-ső felvonása, végül a „Koldusdiák” 1-ső felvonása. A színház megnyitására Tisza Kálmán is Szegedre utazott s tiszteletére az esti banketten a katonai zenekart akarták működtetni, de a szegedi főparancsnok: Halezki ezredes nem engedte át a zenekart — s Temesvárról kellett át vitetni a katonai zenekart! A pozsonyi színházban már német előadások folynak.

Házánk s a külföld. — Nagy botrány. Báró Podmaniczky Aranka, br. P. László leánya, egy 8000 holdas birtok és sok pénz urnője, mint teljes koru, kijelenti az összes fővárosi sajtó előtt, hogy (családjának daczára) nőül meg gróf Rédei Ottó Ernőhöz. A völégény azzal van vádolva, hogy a grófi címzet bitorolja s hogy ifju korában hat hónap fogságra ítélték el Berlinben — lopásért. A bárónő rokonainak befolyása okozhatta, hogy Rédei a rendőrség (különböző jogcímeknél fogva) Berlinbe toloncoztatta. Velemeg a bárónő is ott őszeg fognak kelní.

Szerkesztői posta. Járm. Köszönik. A költő szelleme. Most még ne erőszakoljuk a nyilvános szereplést. Idővel — remélhetőleg.

Felolvasó szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

